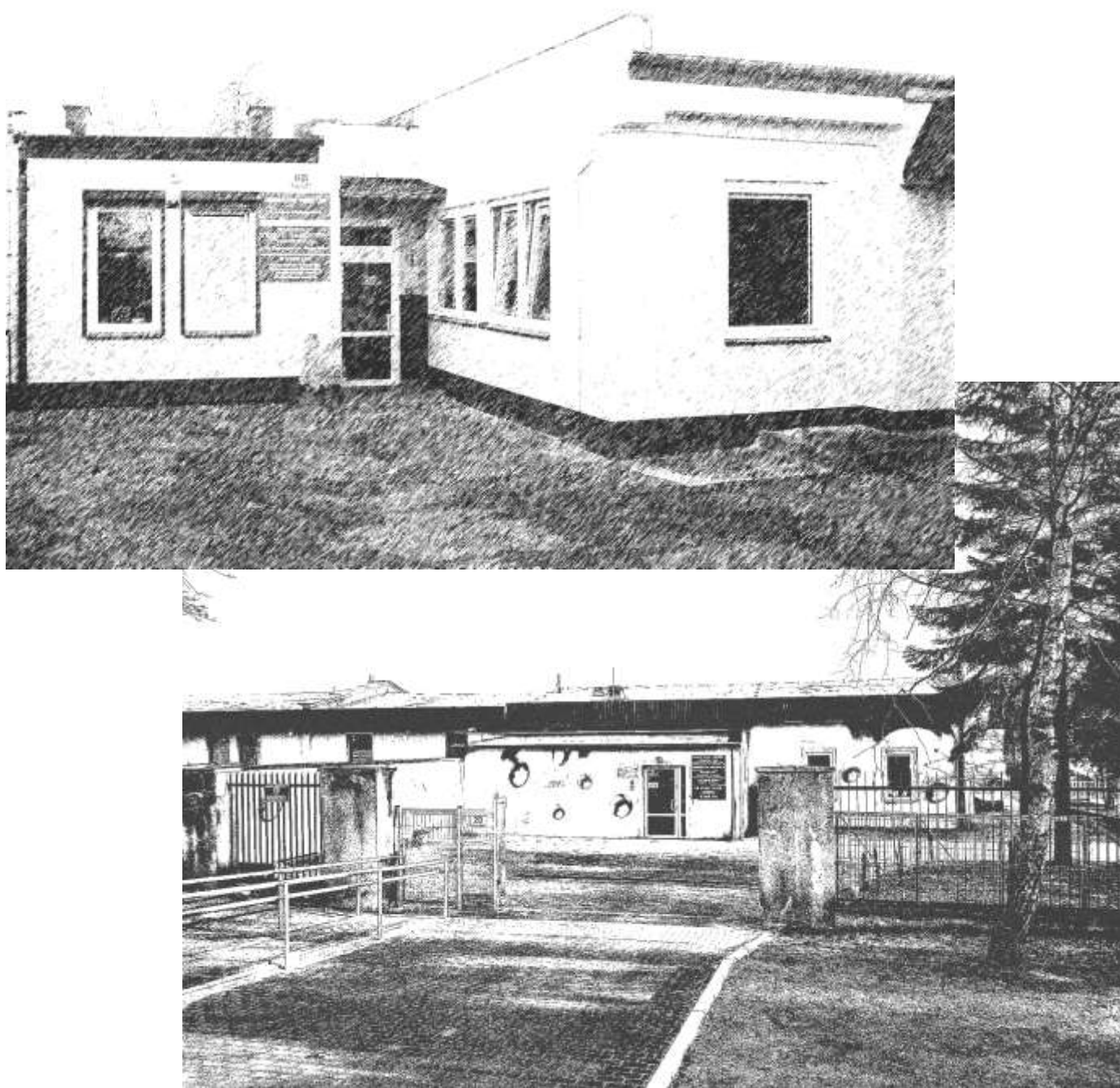

Załącznik nr 5

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI REHABILITACYJNEJ
I WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH
WARSZTATU TERAPII ZAJĘCIOWEJ W ŚRODZIE WIELKOPOLSKIEJ
W 2024 ROKU**

Informacje ogólne

- Nazwa i adres Warsztatu Terapii Zajęciowej: **Warsztat Terapii Zajęciowej w Środzie Wielkopolskiej, ul. Kościuszki 6b, 63-000 Środa Wielkopolska**
- Imię i nazwisko kierownika WTZ: **Marcin Pikusa**
- Staż pracy z osobami niepełnosprawnymi: **26 lat**
- Jednostka organizacyjna, która utworzyła WTZ: **Ośrodek Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej**
- Jednostka prowadząca WTZ – **Stowarzyszenie Pomocy „SOS” w Środzie Wielkopolskiej**
- Data utworzenia Warsztatu: **10.11.1998 r.**
- Data podjęcia działalności przez Warsztat: **04.01.1999 r.**
- Podstawa działalności:
 - Uchwała Nr VII/89/99 Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej z dnia 17 maja 1999 r.
 - Uchwała nr 1 Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia Pomocy „SOS” w Środzie Wielkopolskiej z dnia 26 lipca 2000 r.
 - Regulamin Organizacyjny Warsztatu Terapii Zajęciowej w Środzie Wielkopolskiej
 - Statut Stowarzyszenia Pomocy „SOS” w Środzie Wielkopolskiej
 - Umowa w sprawie finansowania kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Środzie Wielkopolskiej z dnia 25.11.2002 r. pomiędzy Powiatem Średzkim a Stowarzyszeniem pomocy „SOS” w Środzie Wielkopolskiej
 - Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz.U. 2024 poz. 44,)
 - Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej z dnia 25 marca 2004 r. (Dz.U. 2021 poz. 2284).
- Liczba uczestników: **48**
- Liczba pomieszczeń zajmowanych przez WTZ:
 - **obiekt w Środzie Wielkopolskiej ul. Kościuszki 6b: - 8 pomieszczeń**
 - **obiekt w Środzie Wielkopolskiej ul. Harcerska 20: - 8 pomieszczeń**

- Powierzchnia pomieszczeń zajmowanych przez WTZ:
 - *obiekt w Środzie Wielkopolskiej przy ul. Kościuszki 6b* - 220 m kw.
 - *obiekt w Środzie Wielkopolskiej przy ul. Harcerskiej 20* - 370 m kw.
- Środek transportu: *Opel Vivaro – rocznik 2014 przystosowany do przewozu osób na wózkach inwalidzkich, wyposażony w odpowiednie najazdy i mocowania do wózków.*

Finanse warsztatu

- **Podstawa finansowania działalności WTZ:**
 - Umowa z dnia 25.11.2002 r. pomiędzy Powiatem Średzkim a Stowarzyszeniem Pomocy „SOS” w Środzie Wielkopolskiej
 - Umowa Nr OKS.8360.2.2024 z dnia 25 marca i aneks z dnia 26 września 2024 r. pomiędzy Powiatem Średzkim a Stowarzyszeniem Pomocy „SOS” w Środzie Wielkopolskiej
- **Kwota środków przyznanych na działalność WTZ w 2024 roku: 1.824.960,00 zł, z czego:**
 - z Państwowego Funduszy Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – **1.642.464,00 zł**
 - z Powiatu Średzkiego – **182.496,00 zł**

Po zakończeniu rozliczanego kwartału składane były sprawozdania z ich wydatkowania do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej oraz do Starostwa Powiatowego w Środzie Wielkopolskiej
- **Kwota środków finansowych wydatkowanych na działalność WTZ w Środzie Wielkopolskiej w 2024 roku – 1.824.960,00 zł**
- Szczegółowe sprawozdanie finansowe z dofinansowania w 2024 roku działalności WTZ ze środków PFRON złożono 10.01.2025 r. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej, natomiast sprawozdanie z wykorzystania środków na działalność ze Starostwa Powiatowego złożono w Starostwie Powiatowym w Środzie Wielkopolskiej 17.12.2024 r. Kopię w/w sprawozdań stanowią załączniki nr 1 i 2.

- **Procentowy udział poszczególnych wydatków związanych z działalnością WTZ w wykorzystaniu środków finansowych w 2024 roku.**

1. Wynagrodzenie pracowników	-	68,86 %
2. Świadczenia na rzecz pracowników (ZUS, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, PPK, ZFŚS)	-	7,62 %
3. Usługi materialne i niematerialne	-	10,31 %
- w tym dowóz uczestników WTZ - 1,76%		
4. Materiały	-	1,12 %
5. Materiały do terapii	-	1,79 %
6. Wyposażenie	-	0,22 %
7. Energia, gaz, woda	-	2,91 %
8. Eksploatacja samochodu	-	1,24 %
9. Koszty treningu ekonomicznego	-	0,89 %
10. Szkolenia	-	0,03 %
11. Podróże służbowe	-	0,00 %
12. Koszty ubezpieczenia uczestników	-	0,07 %
13. Koszty ubezpieczenia mienia warsztatu	-	0,31 %
14. Wycieczki	-	0,39 %

Rozliczenie rocznego dochodu osiągniętego w 2024 roku ze sprzedaży produktów i usług wykonanych przez uczestników WTZ w ramach realizowanego programu terapii

Uzyskany dochód przeznaczony został, w porozumieniu z uczestnikami Warsztatu, na pokrycie wydatków związanych z integracją i rehabilitacją społeczną uczestników tej placówki.

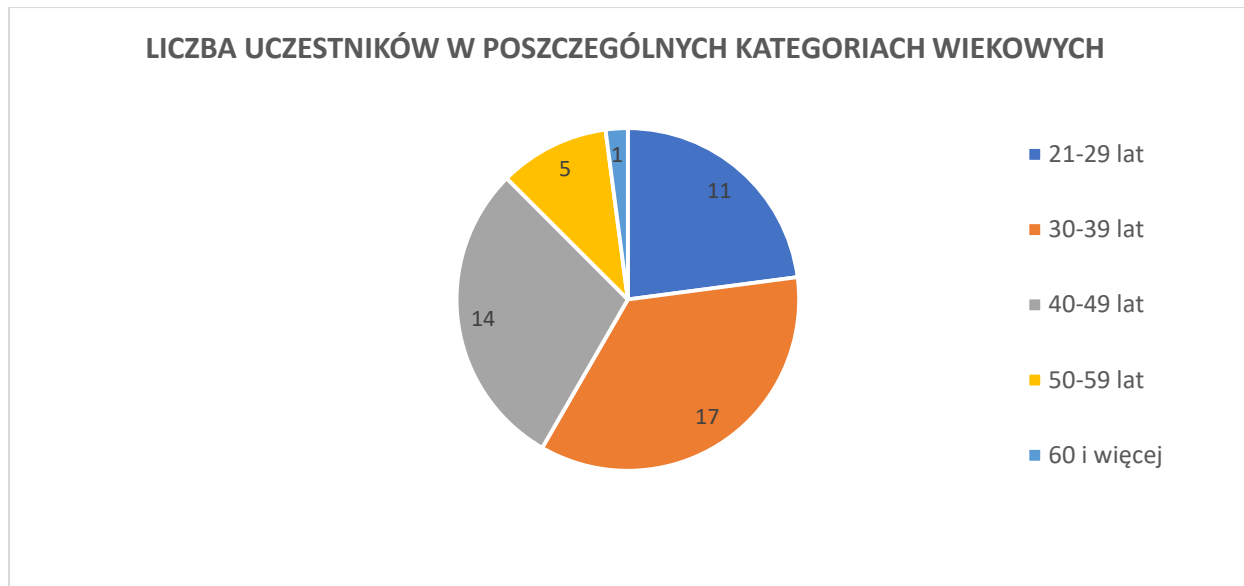
Stan finansowy	Kwota całkowita w zł	Zadanie szczegółowe	Kwota w zł
Stan początkowy na dzień 01.01.2024	21.245,38		21.245,38

Dochód	17.615,00	Sprzedaż prac wykonanych w warsztacie	17.615,00
	20.121,26	Tort na finisaż wystawy z okazji 25 lecia działalności WTZ	854,85
		Kubki okolicznościowe dla uczestników z okazji 25 -lecia działalności WTZ	1.439,99
		Upominki na spotkanie wielkanocne	932,56
		Słodki poczęstunek na „tłusty czwartek”	242,25
		Oprawa muzyczna zabawy karnawałowej	600,00
		Bilety na seans filmowy „Sami swoi. Początek”	520,00
		Opłata za przeprowadzenie warsztatów pszczelarskich	816,00
		Usługa cateringowa na zabawie karnawałowej	2.190,00
		Bilety na seans filmowy „Akademia Pana Kleksa”	468,00
		Poczęstunek na wycieczce do Poznania do Lumina Parku	292,00
		Bilety wstępu do Lumina Parku	75,00
		Usługa transportowa do Poznania – wycieczka do Lumina Parku	324,00
		Poczęstunek na wycieczce do Czmońca w Gościńcu „Marzymięta”	3.620,00
		Bilety na seans filmowy „Listy do M. Pożegnania i powroty”	520,00
		Lody dla całej społeczności wtz	134,82
		Owoce na spotkanie wigilijne	311,40
		Upominki z okazji Bożego Narodzenia dla uczestników	1.180,39
		Wigilia w restauracji dla całej społeczności wtz	5.600,00
Stan końcowy na dzień 31.12.2024	18.739,12		18.739,12

Uczestnicy WTZ

- **Liczba uczestników warsztatu: 48**
- **Liczba uczestników w przedziale wiekowym:**

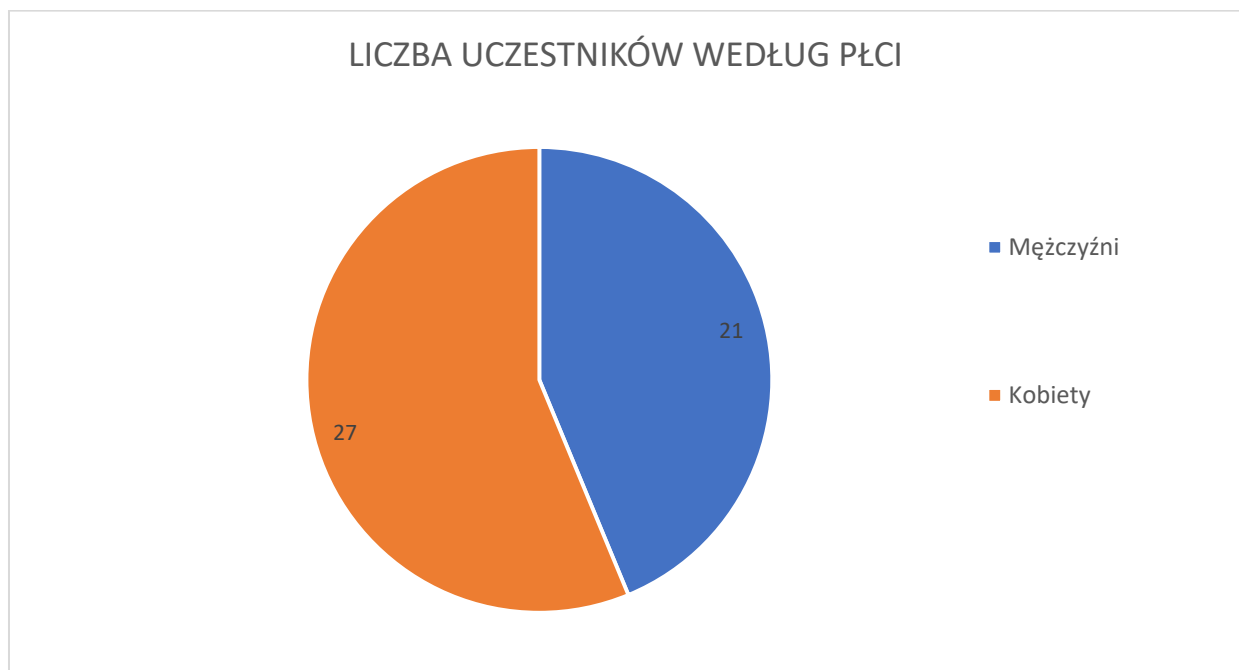
Wykres 1. Wiek uczestników WTZ w Środzie Wielkopolskiej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych

- **Podział ze względu na płeć:**

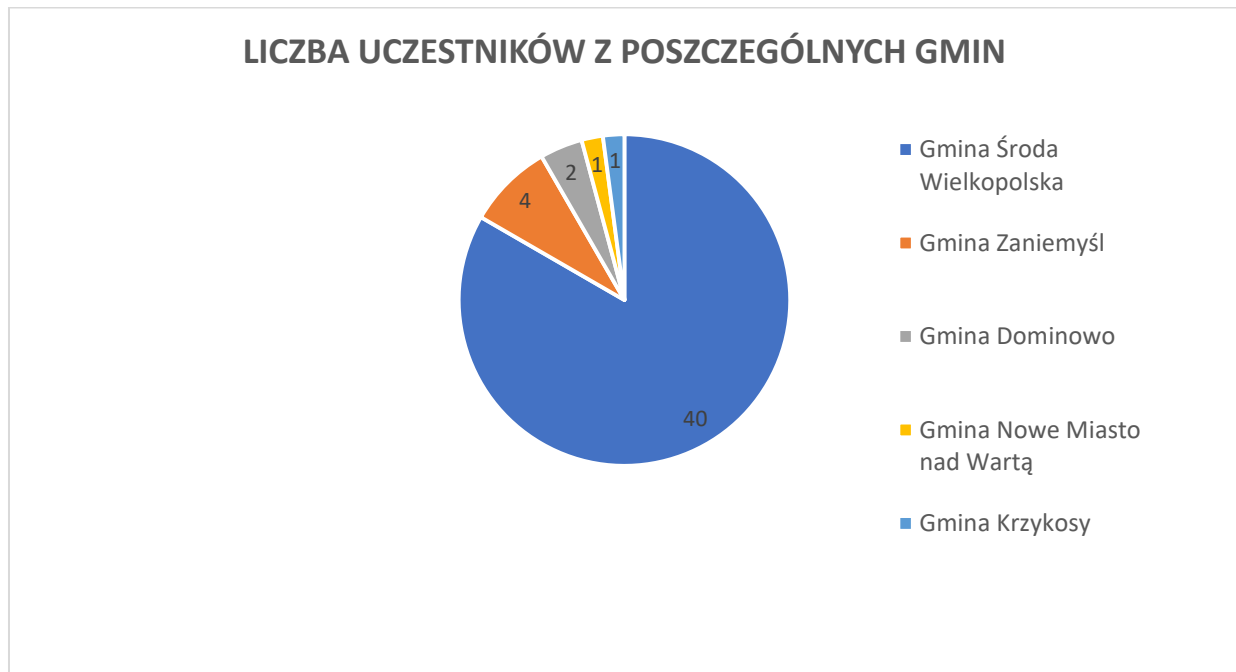
Wykres 2. Płeć uczestników WTZ w Środzie Wielkopolskiej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych

- **Podział ze względu na zamieszkiwaną gminę:**

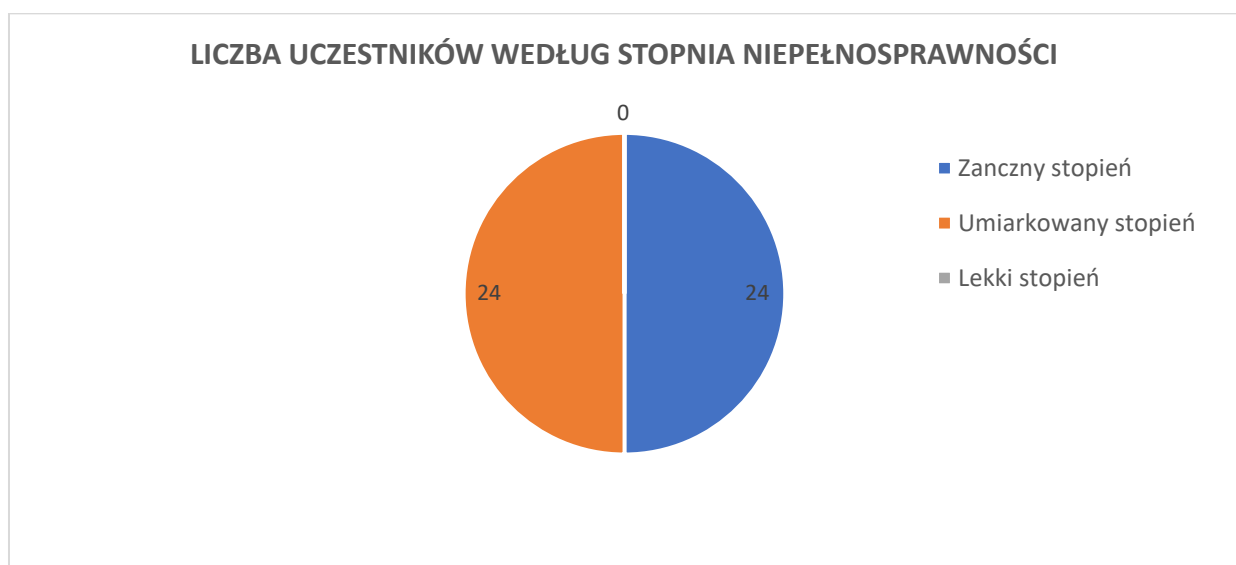
Wykres 3. Miejsce zamieszkania uczestników WTZ w Środzie Wielkopolskiej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych

- **Podział ze względu na stopień niepełnosprawności**

Wykres 4. Stopień niepełnosprawności uczestników w Środzie Wielkopolskiej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych

- **Podział ze względu na rodzaj niepełnosprawności (z uwagi na niepełnosprawność sprzężoną, podanych wielkości nie należy sumować)**

Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób
Upośledzenie umysłowe	48
Choroby psychiczne	10
Upośledzenie narządu ruchu	3
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	1
Choroby narządu wzroku	1
Choroby układu moczowo-płciowego	2
Choroby neurologiczne	11
Epilepsja	1
Choroby układu oddechowego i krążenia	1
Zespół Downa	7
Inne schorzenia, w tym endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne,, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	3

Liczba osób, które opuściły placówkę w 2024 roku: 4

Przyczyny opuszczenia warsztatu:

1 osoba – podjęcie pracy na otwartym rynku,

1 osoba – zgon w wyniku przewlekłej choroby,

1 osoba – przeprowadzka do innego województwa,

1 osoba – skreślenie z powodów regulaminowych – opuszczenie zbyt dużej liczby dni zajęciowych i brak chęci do podjęcia dalszego udziału w zajęciach.

W miejsce osób, które zostały skreślone z listy uczestników, Rada Programowa kwalifikowała do uczestnictwa w zajęciach rehabilitacyjnych nowe osoby z listy osób niepełnosprawnych prowadzonej przez Stowarzyszenie Pomocy „SOS” w Środzie Wielkopolskiej, których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w warsztacie.

**Frekwencja uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Środzie Wielkopolskiej
na zajęciach w poszczególnych miesiącach roku sprawozdawczego**

L.p.	Miesiące	Frekwencja w %
1.	Styczeń	76,4
2.	Luty	75,9
3.	Marzec	76,6
4.	Kwiecień	77,8
5.	Maj	79,5
6.	Czerwiec	69,2
7.	Lipiec/Sierpień	76,3
8.	Wrzesień	85,7
9.	Październik	80,9
10.	Listopad	81,6
11.	Grudzień	78,9
Ogółem w całym roku 2024		79,6

Frekwencja uczestników w poszczególnych miesiącach podyktowana jest częstymi chorobami uczestników i hospitalizacjami, oraz załatwianiem spraw osobistych, kolidującymi nierzadko z zajęciami w warsztacie. Dodatkową przesłanką rzutującą w ogromny sposób na ostateczną frekwencję w 2024 roku były skutki pandemii koronawirusa. Uczestnicy i ich opiekunowie bardzo często podejmowali decyzję o opuszczaniu zajęć w trosce o bezpieczeństwo zdrowotne. Także systemy odpornościowe osób, które przeszły covid -19 są osłabione i zauważalna jest częstsza zachorowalność u tych osób.

Kadra WTZ

- **Liczba osób zatrudnionych** - 15 osób na umowę o pracę
- **Liczba etatów** - 13,25

Rodzaj i kierunek wykształcenia kadry WTZ:

STANOWISKO	WYMIAR ETATU	WYKSZTAŁCENIE
kierownik	1	Wyższe magisterskie, kierunki: socjologia i praca socjalna
psycholog	0,5	Wyższe magisterskie, z przygotowaniem klinicznym i pedagogicznym, studia podyplomowe z logopedii
instruktor terapii zajęciowej	1	Wyższe magisterskie kierunek pedagogika specjalna
instruktor terapii zajęciowej	1	Wyższe magisterskie, kierunek pedagogika specjalna
instruktor terapii zajęciowej	1	Wyższe magisterskie kierunek pedagogika
instruktor terapii zajęciowej	1	Wyższe magisterskie kierunek pedagogika, specjalność pedagogika opiekuńczo – wychowawcza i praca z rodziną
instruktor terapii zajęciowej	1	Wyższe magisterskie kierunek pedagogika, specjalność pedagogika opiekuńczo-wychowawcza
instruktor terapii zajęciowej	1	Wyższe magisterskie, kierunek pedagogika specjalna o specjalności edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
instruktor terapii zajęciowej	0,75	Wyższe magisterskie, kierunek pedagogika o specjalności edukacja dorosłych i gerontologia oraz studia podyplomowe z oligofrenopedagogiki
instruktor terapii zajęciowej	1	Wyższe inżynierskie kierunek informatyka, kurs dla terapeutów zajęciowych
instruktor terapii zajęciowej	1	Wyższe magisterskie kierunek zarządzanie o specjalności kadry i płace, kurs „opiekun osób chorych, starszych i zależnych”
rehabilitant	0,5	Wyższe magisterskie, kierunek fizjoterapia
Referent	1	Studium nauczycielskie
Księgowa	1	Wyższe magisterskie kierunek administracja, Studia podyplomowe na kierunku rachunkowość
Kierowca	0,5	Średnie techniczne Technik mechanik

Uczestnictwo pracowników WTZ w szkoleniach:

Stanowisko	Tytuł kursu/szkolenia	Termin	Dofinansowanie ze środków PFRON w zł
<i>Wszyscy pracownicy</i>	<i>Szkolenie z zakresu wypalenia zawodowego</i>	<i>20.04.2024 r.</i>	<i>Nie</i>
<i>Instruktor terapii zajęciowej</i>	<i>„Trening umiejętności społecznych pracowników wtz”</i>	<i>24.10.2024 r.</i>	<i>Nie</i>
<i>Kierownik</i>	<i>Inspiratorium o dostępności</i>	<i>10.09.2024 r.</i>	<i>Nie</i>
<i>Instruktor terapii zajęciowej</i>	<i>Terapia z udziałem przyrody</i>	<i>26.09.2024 r.</i>	<i>Nie</i>
<i>Kierownik</i>	<i>„Technologie asystujące i wspomagające odpowiedzią na potrzeby osób z niepełnosprawnościami”,</i>	<i>19.04.2024 r.</i>	<i>Nie</i>

Realizacja zadań rehabilitacji społecznej i zawodowej

- **Warsztat Terapii Zajęciowej w Środzie Wielkopolskiej jest placówką pobytu dziennego**, czynną od poniedziałku do piątku w godz. 7.00-15.00. W roku sprawozdawczym uczestnicy brali udział w zajęciach terapeutycznych, w zależności od możliwości dojazdu, w godz. od 7.00 do 14.00 lub od 7.30 do 14.30.
- Zgodnie z art. 10 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, warsztaty terapii zajęciowej zalicza się do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej. W ciągu całego okresu sprawozdawczego, w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Środzie wielkopolskiej, wspierano rehabilitację zawodową, społeczną, leczniczą a także psychologiczną osób z różnymi niepełnosprawnościami, poprzez stosowanie odpowiednich rodzajów, metod, technik i form terapii, zmierzających do rozwijania:
 - umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
 - psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Dla wielu z naszych uczestników, rehabilitacja prowadzona w wtz była jedyną formą rehabilitacji, w jakiej brali udział w minionym roku.

- **Rehabilitacja, prowadzona w WTZ, w roku sprawozdawczym odbywała się głównie poprzez terapię zajęciową prowadzoną w 8 pracowniach terapeutycznych:**
 - poligraficzno-introligatorskiej,
 - gospodarstwa domowego,
 - rękodzieła,
 - krawiecko-tekilackiej,
 - plastycznej,
 - kulinarno-artystycznej,
 - stolarsko-ślusarskiej,
 - komputerowo-plastycznej
- **Każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji,** który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadu z osobami sprawującymi opiekę nad uczestnikiem, obserwacji, przygotowanej diagnozy, działań i zachowań w warsztacie oraz szczegółowej oceny rocznej. Realizowane w wtz indywidualne programy rehabilitacji są okresowo oceniane i modyfikowane.
- Programy były realizowane w pracowni wiodącej i innych pracowniach według indywidualnych wskazań i potrzeb oraz w formie zdalnej w domach. Nad przygotowaniem i realizacją indywidualnych programów rehabilitacji dla poszczególnych uczestników, czuwał instruktor terapii zajęciowej – opiekun pracowni we współpracy z całym zespołem terapeutycznym. Każdy instruktor terapii zajęciowej czy inny pracownik merytoryczny był opiekunem maksymalnie 5-ciu uczestników i odpowiadał za przygotowanie, wprowadzanie zmian i realizację indywidualnych programów rehabilitacji, a także za ocenę efektów terapii. Do jego obowiązków należał także kontakt z rodzicami lub opiekunami prawnymi poszczególnych uczestników oraz zdawanie relacji Radzie Programowej z procesu rehabilitacji i oceny okresowej uczestników.

- Prowadzone było także wsparcie psychologiczne i terapia psychologiczna oraz rehabilitacja lecznicza.
- Dużą wagę położono się do umiejętności zdrowego i aktywnego wypoczynku.
- W programie terapeutycznym warsztatu przewidziane było także prowadzenie zajęć poza godzinami pracy i siedzibą warsztatu.
- Realizowane w wtz indywidualne programy rehabilitacji były autorskimi programami tej placówki. Zostały one podzielone na działy:
 - formy rehabilitacji
 - zakres rehabilitacji,
 - metody i zakres nauki umiejętności, wykonywania czynności życia codziennego, zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy,
 - formy współpracy z rodziną lub opiekunami,
 - planowane efekty rehabilitacji,
 - osoby odpowiedzialne za realizację programu.
- Programy są okresowo oceniane, modyfikowane i dostosowywane do aktualnych potrzeb i możliwości uczestnika.
- Rada Programowa warsztatu dokonuje oceny postępów w rehabilitacji każdego uczestnika co pół roku. Są to oceny punktowe. Dodatkowo na koniec roku kalendarzowego rada Programowa dokonuje oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji każdego uczestnika.
- Punktowa ocena postępów uczestnika przeprowadzana jest według autorskiego kwestionariusza opracowanego i przyjętego przez Radę Programową WTZ w Środzie Wielkopolskiej. Działania te dotyczą rehabilitacji ogólnej i zawodowej. Ich celem jest kompleksowa ocena dynamiki postępów uczestnika warsztatu. Stanowią one podstawę do konstruowania doskonalszych indywidualnych programów rehabilitacji.
- Ocena półroczna przeprowadzona została w lipcu, a roczna w grudniu.

Formy terapii zajęciowej stosowane w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Środzie Wielkopolskiej

- **grupowa** – polegająca na wykonywaniu różnych bądź tych samych zadań przez kilka osób (najczęściej uczestników przebywających w danej pracowni); grupy były tworzone celowo lub powstawały samorzutnie na zasadzie zainteresowań uczestników lub z konieczności dołączenia do grupy w związku z nieobecnością któregoś z instruktorów terapii zajęciowej,
- **zbiorowa** – wszyscy uczestnicy wykonują jednocześnie tę samą pracę, chociaż pracują we właściwym dla nich tempie lub biorą udział w tym samym rodzaju terapii, prowadzonej jedną metodą za pomocą tej samej techniki i użyciu tych samych narzędzi; najczęściej były to społeczności, wyjazdy i wycieczki, imprezy i spotkania z zakresu integracji społecznej,
- **indywidualna** – uczestnik wykonuje zadania specjalnie dla niego przeznaczone/przygotowane, dobrane tak, aby korygowały jego zaburzone sfery w sposób indywidualny,

Rodzaj prowadzonych zajęć

Ogólne usprawnianie, formy zajęć:

- arteterapia,
- zajęcia artystyczne,
- ergoterapia,
- filmoterapia,
- imprezy okolicznościowe,
- psychoterapia i wsparcie psychologiczne,
- socjoterapia,
- kinezyterapia,
- sylwoterapia,
- zajęcia rekreacyjne,
- konkursy.

Rozwijanie umiejętności życia codziennego, formy zajęć:

- trening w zakresie czynności życia codziennego,
- ćwiczenia w zakresie samoobsługi i higieny osobistej,
- trening w zakresie dbałości o wygląd zewnętrzny,
- zajęcia z gospodarstwa domowego: higieniczne i estetyczne przyrządzanie posiłków, prace porządkowe w domu, obsługa urządzeń technicznych i audio-wizualnych,
- trening ekonomiczny,
- umiejętność odpowiedniego zachowania się, zasady savoir vivre.

Przygotowanie do życia w środowisku społecznym, formy zajęć:

- trening umiejętności interpersonalnych,
- trening wiedzy o sobie samym,
- trening asertywności,
- trening rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich,
- trening mediacji i negocjacji,
- ćwiczenia umiejętności komunikacyjnych,
- ćwiczenia umiejętności komunikowania się poprzez Internet,
- ćwiczenia aktywności w sytuacjach społecznych,
- ćwiczenia z orientacji przestrzennej,
- ćwiczenia w pełnieniu roli uczestnika WTZ, domownika, klienta, obywatela i pracownika.

Rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy, formy zajęć:

- trening przygotowania do podjęcia pracy,
- trening umiejętności pracy w zespole i współodpowiedzialności za wykonywane zadanie,
- rozwijanie motywacji i tempa pracy,
- podnoszenie sprawności ruchowej i manualnej,
- ćwiczenia koncentracji i pamięci,
- ćwiczenia wytrwałości i odpowiedzialności, doprowadzania powierzonego zadania do końca,
- ćwiczenia w zakresie dokładności pracy oraz przestrzegania dyscypliny pracy,

- ćwiczenia w zakresie samodzielnego planowania, kontrolowania i wykonywania zadania.

Rozwijanie umiejętności zawodowych, formy zajęć prowadzonych w poszczególnych pracowniach:

- **Pracownia poligraficzno-introligatorska**
 - poznanie praktycznego zastosowania komputera na terenie WTZ oraz w życiu codziennym,
 - zapoznanie z zasadami bezpiecznej i higienicznej pracy z komputerem,
 - wprowadzenie fachowego słownictwa związanego z pracą na komputerze,
 - nauka zapisywania i odczytywania danych na komputerze,
 - kopiowanie i usuwanie danych z dysku komputera,
 - nauka zapisywania i odczytywania danych z przenośnych nośników pamięci,
 - nauka obsługi urządzeń zewnętrznych typu skaner, ksero, drukarka,
 - nauka poprawnego pisania na klawiaturze z wykorzystaniem dedykowanych aplikacji,
 - wprowadzenie do Internetu:
 - a. przeglądanie stron internetowych,
 - b. zakładanie kont mailowych,
 - c. wysyłanie i odpowiadanie na maile,
 - d. rozwijanie zainteresowań za pomocą Internetu,
 - e. wyszukiwanie grafik,
 - f. zdobywanie informacji za pomocą wyszukiwarki internetowej,
 - g. komunikatory internetowe,
 - praca w programie graficznym GIMP:
 - a. dobór narzędzi i kolorów,
 - b. wykorzystanie wektorów,
 - c. wypełnianie obszaru,
 - d. wstawianie napisów,
 - e. operacje na elementach graficznych

- f. kopiowanie gotowych elementów graficznych do programu graficznego
- praca z edytorami tekstu – Word Online, Libre Office:
 - ćwiczenia w posługiwaniu się klawiaturą (w tym uzyskiwanie polskich znaków diakrytycznych, stosowanie skrótów klawiszowych),
 - praca z tekstem (zasady wprowadzania tekstu, poruszanie się po tekście, poprawianie błędów, zachowywanie tekstu),
 - tworzenie tabel oraz ich edytowanie,
 - drukowanie gotowych dokumentów tekstowych (preferencje drukowania),
 - podstawy edycji tekstu (czcionka i jej atrybuty, akapit i jego parametry, blok i operacje blokowe: formatowanie, kopiowanie, przesuwanie, usuwanie)
- praca z programem do obróbki zdjęć
 - a. zapisywanie na komputerze zdjęć samodzielnie robionych na pomocą aparatu cyfrowego oraz zapisywanie ich na nośnikach pamięci,
 - b. cyfrowa obróbka zdjęć i wykorzystanie ich do kolejnych zadań z obróbki graficznej materiałów do banerów na Facebooku, zaproszeń, kartek okolicznościowych itp.
 - c. usprawnianie koordynacji wzrokowo-ruchowej,
 - d. podnoszenie samodzielności, bezpieczeństwa i higieny pracy,
 - e. rozwijanie sfery poznawczej i mobilizowanie do działań.
 - f. nauka pracy w grupie.
- elementy introligatorstwa: cięcia, oklejania, przyklejania, składania, ozdabianie zakładki do książek, pakowanie prezentów,
- oprawianie prac wykonanych wcześniej w innych pracowniach,
- wykonywanie ozdobnych kopert i kartek okolicznościowych według pomysłów podopiecznych.
- poznawanie właściwości fizycznych różnych materiałów np. kartonu, bibuły czy folii samoprzylepnej, które później wykorzystują przy wykonywaniu takich prac jak: pudełka, koszyczki,
- laminowanie i oprawa dokumentów,
- nauka prawidłowego niszczenia dokumentów,

- nauka i praktyczne wykorzystanie urządzeń takich jak bigówka, gilotyna dźwigniowa, krążkowa, kanałowa, bindownica, maszyna do butonów.
- **Pracownia gospodarstwa domowego**
 - nauka czynności życia codziennego, samodzielności,
 - ćwiczenie umiejętności przygotowania prostych potraw, umiejętności i rozróżniania pojęć i nazywania poszczególnych produktów, naczyń, elementów zastawy stołowej, sprzętów,
 - nauka obsługi urządzeń niezbędnych do przygotowania posiłków, umiejętności posługiwania się wagą, korzystania z przepisów kulinarnych,
 - nauka pieczenia ciast i ciasteczek oraz innych wyrobów cukierniczych,
 - nauka zasad zdrowego żywienia, stosowania prawidłowej diety w różnych schorzeniach m.in. cukrzycy,
 - nauka posługiwania się narzędziami i urządzeniami kuchennymi: pralką, żelazkiem, kuchenką mikrofalową, robotem, czajnikiem elektrycznym, ekspresem do kawy, frytkownicą, gofrownicą, sokowirówką, opiekaczem i tosterem,
 - nauka właściwego stosowania środków myjących,
 - nauka planowania i dokonywania zakupów oraz zachowań konsumenckich,
 - nauka dbania o czystość osobistą i posiadanej odzieży (pranie, prasowanie),
 - nauka obsługiwanego sprzętu radio-video telewizyjnego,
 - nauka dbania o czystość otoczenia WTZ (zamiatanie, koszenie i grabienie trawy),
 - nauka dbania o czystość środowiska mieszkalnego (mycie okien, mycie podłóg, ścieranie kurzu).
- **Pracownia krawiecko-tekstylna**
 - poznanie narzędzi i urządzeń służących do wykonywania prac krawieckich i kaletniczych, nauka posługiwania się nimi:
 - a) nożyczkami – właściwe dobranie rodzaju nożyczek do rodzaju pracy (wycinanie szablonów z papieru, krojenie materiału, wycinanie elementów ze skóry),

- b) igłą – samodzielne nawlekanie nitki, prawidłowe dobranie wielkości igły do rodzaju tkanin,
- c) przebijać – dobranie wielkości przebijać do wielkości dziurki,
- d) żelazko – prawidłowe posługiwanie się żelazkiem,
- e) centymetr krawiecki – nauka posługiwania się centymetrem,
- f) obcęgi – właściwe posługiwanie się nimi,
- kontynuacja wykonywania prostego szycia ręcznego, przesywania guzików z dwoma, czterema dziurkami, a także na stopce,
- nauka rozwijania umiejętności manualnych, ćwiczenie dokładności i precyzji wykonywanych czynności oraz zwrócenie uwagi na estetykę wykonywanej pracy,
- nauka przygotowywania form wykroju, sfastrygowanie do efektu końcowego jakim jest zszycie maszynowe,
- praca z różnokolorowymi niciami (dopasowanie właściwych kolorów nici do koloru materiału), sznurkami i włóczką,
- nauka obsługi maszyn szyjących,
- nauka prostego szycia mechanicznego:
 - a) nawlekanie igły w maszynie,
 - b) nawijanie nici na szpulkę,
 - c) szycie różnymi ściegami,
 - d) szycie prostym ściegiem w przód/tył,
 - e) opanowanie równomiernego naciskania na stopkę,
- doskonalenie umiejętności poznawania rodzajów i właściwości materiałów krawieckich, hafciarskich, tkackich i kaletniczych,
- nauka kopiowania i przenoszenia wzorów z papieru na materiał,
- nauka obrysowania szablonów na tkaninach (prawidłowe rozmieszczenie szablonu na tkaninie z uwzględnieniem oszczędności materiału),
- nauka wyrobów przedmiotów użytkowych z wykorzystaniem technik krawieckich, hafciarskich i kaletniczych,
- wykonywanie biżuterii srebrnej/posrebrzanej, z różnych kamieni: kolczyki, naszyjniki, bransoletki,

- poznanie tajników hafu krzyżkowego wykonywanego na kanwie z motywem oraz bez niego,
- nauka dążenia do zakończenia wcześniej zaczętej pracy,
- dbanie o czystość stanowiska pracy,
- poznanie literatury i czasopism z dziedziny krawiectwa, dziewiarstwa, tkactwa i hafciarstwa,
- doskonalenie dbania o czystość osobistą, posiadanej odzieży oraz stanowiska pracy,
- przestrzeganie zasad BHP.

- **Pracownia rękodzieła**

- poznanie różnych technik plastycznych i rękodzieła artystycznego, które wpływają na rozwój wrażliwości estetycznej oraz usprawniają percepcję wzrokową i wzrokowo-ruchową,
- doskonalenie sprawności manualnej,
- poznanie rodzajów i właściwości materiałów do plastyki i rękodzieła artystycznego,
- nauka prostych technik wykonywania wyrobów artystycznych i użytkowych z różnego typu materiałów,
- opanowanie podstawowych operacji technologicznych,
- poznanie narzędzi służących do wykonywania prac plastycznych, bezpieczne ich stosowanie i utrzymywanie w stanie sprawności,
- poznanie właściwości różnych materiałów,
- nauka możliwości wykorzystywania łączenia różnych materiałów, doboru kolorów i projektowania wzorów,
- wykonywanie dekoracji okolicznościowych i całorocznych tj. stroiki, kompozycje, kartki okolicznościowe, bileciki, oraz pakowanie prezentów.

- **Pracownia stolarsko-ślusarska**

- organizacja stanowiska pracy,
- przestrzeganie zasad BHP,
- dbałość o porządek na stanowisku pracy, w pracowni, na terenie WTZ,

- poznanie nowo zakupionego sprzętu do obróbki drewna,
- kontynuacja nauki doboru odpowiednich technik, narzędzi i materiałów (bejce, lakiery),
- umiejętność planowania pracy i przygotowania odpowiednich materiałów,
- nauka współpracy w grupie oraz indywidualnie, w tym samodzielne wykonanie przedmiotu (od początku do końca),
- nauka rozpoznawania gatunków drewna oraz materiałów drewnopodobnych, nauka barwienia, lakierowania,
- wytwarzanie przedmiotów z drewna, w celach użytkowych i dekoracyjnych np. ramki, wieszaki, półki, deseczki kuchenne,
- wyrób ozdób okolicznościowych tj. Wielkanoc, Walentynki, Boże Narodzenie,
- prace remontowe oraz wokół obejścia warsztatowego (w elementy dekoracyjne),
- usprawnianie koordynacji wzrokowo-ruchowej oraz sprawności manualnych,
- dbanie o higienę osobistą, kontrola zachowań w różnych sytuacjach.

- **Pracownia plastyczna**

- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień plastycznych oraz rozwijanie wrażliwości na piękno,
- usprawnianie manualne,
- zapoznanie się z nowo zakupionymi narzędziami do działań plastycznych, oraz doskonalenie umiejętności posługiwania się nimi,
- trening dokładności i precyzji w wykonywaniu pracy
- wykonywanie dekoracji okolicznościowych i całorocznych tj. stroiki, kompozycje, kartki okolicznościowe, bileciki, oraz pakowanie prezentów,
- podnoszenie samodzielności oraz bezpieczeństwa w pracy
- usprawnianie koordynacji wzrokowo- ruchowej.
- nauka staranności oraz skupienia,
- rozbudzenie wrażliwości na piękno,
- dbanie o higienę.

- **Pracownia kulinarno-artystyczna**

- nauka dbania o czystość i estetykę mieszkania i jego otoczenia, o czystość w miejscu pracy (pracownie, korytarze, stołówka, pomieszczenia gospodarcze),
- nauka przygotowania różnego rodzaju potraw, o różnym stopniu trudności wykonania,
- poznanie zasad zdrowego żywienia, podstawowych grup produktów spożywczych, tradycyjnych potraw okolicznościowych,
- nauka posługiwania się narzędziami i urządzeniami kuchennymi, urządzeniami do utrzymywania czystości. Ponoszenie odpowiedzialności na używane sprzęty, dbanie o utrzymywanie ich w sprawności i czystości, odkładanie w odpowiednie miejsce,
- przestrzeganie zasad BHP.
- nauka utrzymania w czystości naczyń kuchennych, nauka mycia naczyń i sprzętów,
- poznanie zasad estetycznego nakrywania do stołu,
- nauka estetycznego spożywania posiłków, odpowiedniego zachowania się przy stole, prawidłowego zachowania podczas spożywania posiłków w miejscach użyteczności publicznej,
- pielęgnacja roślin doniczkowych znajdujących się w pracowni i w obiekcie wtz,
- wyrabianie nawyku dbania o higienę osobistą, czystość ciała i odzieży, dbanie o higienę podczas pracy w pracowni (zaplecze kuchenne),
- poznanie różnych technik rękodzieła artystycznego i technik plastycznych,
- nauka prostych technik wykonywania wyrobów artystycznych i użytkowych, dekoracyjnych z różnego typu materiałów,
- nauka dekorowania wnętrz mieszkalnych za pomocą stworzonych elementów dekoracyjnych,
- nauka posługiwania się narzędziami do wykonywania prac plastycznych. Utrzymywanie ich w czystości, bezpieczne ich użytkowanie, ponoszenie za nie odpowiedzialności,
- poznawanie możliwości wynikających z tworzenia artystycznego – samodzielne projektowanie wzorów, nauka łączenia różnych materiałów, odpowiedniego doboru kolorów, poznanie bogactwa metod i technik,
- nabycie umiejętności wykorzystywania wcześniej poznanych technik pracy.

- **Pracownia komputerowo-plastyczna**

- poznanie różnych technik wyrazu plastycznego, rozwijanie poczucia smaku i estetyki,
- nauka i doskonalenie różnych technik plastycznych: rysowanie, malowanie, modelowanie w masie solnej, wykonywanie odlewów gipsowych, malowanie na drewnie, wykonywanie wycinanek, prac w bibule, malowanie na płótnie, szkice w ołówku i w węglu, wydzieranki z gazet, malowanie na szkle, malowanie na foli,
- doskonalenie sprawności manualnej,
- poznanie narzędzi służących do wykonywania prac plastycznych, bezpieczne ich stosowanie i utrzymywanie w stanie sprawności,
- poznanie właściwości różnych materiałów,
- nauka pracy z komputerem i obsługi programów operacyjnych i użytkowych,
- nauka pracy w sieci i korzystania z Internetu.

Rozwijanie innych umiejętności przy zastosowaniu różnych technik terapii, formy zajęć:

- ćwiczenia rozwijania wrażliwości słuchowej,
- ćwiczenia percepcji wzrokowej,
- ćwiczenia mowy i dykcji,
- ćwiczenia wyobraźni,
- ćwiczenia orientacji kierunkowej i przestrzennej,
- ćwiczenia umiejętności poznawania, nazywania i odzwierciedlania uczuć .

Metody pracy

- **Słowne**
 - dostarczanie wiadomości
 - rozmowa
 - pogadanka
 - dyskusja
 - opowiadanie
 - opis
 - instrukcje

- **Praktyczne**
 - samodzielnych doświadczeń
 - zadań stawianych przez instruktora
 - ćwiczeń
 - realizacji zadań wytwórczych
 - odtwarzanie
- **Oglądowe**
 - pokazu i obserwacji
 - przykładu
 - bezpośredniego odbioru
- **Waloryzacyjne**
- **Objaśniająco – poglądowe**
 - pokaz
 - lektura
 - audycje radiowe i telewizyjne
- **Samodzielnego dochodzenia do wiedzy**
 - problemowa
 - inscenizacji
 - sytuacyjna
 - symulacyjna
- **Programowane**
 - z użyciem komputera i Internetu
- **Weryfikujące**
 - analiza tworzonych prac

Trening umiejętności zachowań społecznych:

- trening podstawowych umiejętności komunikacji społecznej,
- trening w zakresie dbałości o wygląd zewnętrzny i higieny osobistej,
- trening w zakresie umiejętności kulinarnych i zdrowego żywienia,
- trening rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich.

Informacja o uczestnikach, którzy poczynili postępy w zakresie zaradności osobistej i samodzielności, rehabilitacji społecznej i rehabilitacji zawodowej

Rada Programowa WTZ podsumowując działalność Warsztatu w 2024 roku dokonała rocznej oceny postępów 47 uczestników. Ocena dotyczyła zarówno efektów prowadzonej rehabilitacji zawodowej, jak i rehabilitacji ogólnej. Dokonując jej uwzględniono 126 szczegółowych kategorii mieszczących się w zakresie zaradności osobistej i samodzielności, rehabilitacji społecznej oraz zawodowej.

Z analizy ocen wynika, że postępy zaobserwowano u 35 osób. Wśród podopiecznych WTZ są zarówno tacy, u których postęp nastąpił w zakresie pojedynczych umiejętności, jak i osoby, które poprawiły swe funkcjonowanie w wielu sferach.

Kategoria ogólna	Liczba osób, które poczyniły postępy
Rehabilitacja zawodowa	31
Zaradność osobista i samodzielność	22
Rehabilitacja społeczna	11

Kategoria *rehabilitacji zawodowej* ma bardzo szeroki zakres. Oceniając efekty rehabilitacji brano tu pod uwagę samowystarczalność, posiadane przez uczestników zasoby, prezentowaną przez nich postawę zawodową, tempo pracy, motorykę, akceptację współpracowników, stosunek do opiekuna pracy oraz wrażenie ogólne.

Zauważono, że 5 osób poprawiło wykonywanie pracy w sposób ciągły, u 4 uczestników zauważono progres w zakresie współpracy z kolegami oraz instruktorami. Doceniono także skupienie się na pracy, dokładność w wykonywaniu pracy, jej samodzielność, punktualność, skupienie, dystansowanie się wobec nieporozumień i konfliktów.

Uczestnicy efektywniej zapamiętują wyjaśnienia i instrukcje, są też bardziej refleksyjni w pracy, starają się dopasowywać technikę do poleconego zadania, pracują w szybszym tempie, czerpiąc satysfakcję zarówno z odnoszonych sukcesów, jak i z samego działania. Chętniej kończą rozpoczęte prace i bardziej je kontrolują. W pracy wykazują większą samodzielność i zwracają uwagę na bezpieczeństwo. Odnotowano również poprawę w schludności wyglądu.

Rehabilitacja zawodowa	Liczba osób, które poczyniły postępy
Samowystarczalność	4
Zasoby	14
Postawa zawodowa	14
Tempo pracy	4
Motoryka	4
Akceptacja współpracowników	13
Stosunek do opiekuna pracy	6
Wrażenie ogólne	7

W kategorii *zaradność osobista i samodzielność* zanotowano postępy u 22 osób. Brano tu pod uwagę między innymi frekwencję na zajęciach, umiejętność samodzielnego poruszania się w terenie, w tym także korzystanie z komunikacji miejskiej, orientację w zasadach życia codziennego, znajomość elementarnych zasad życia społecznego. Największe pozytywne zmiany zaobserwowano w zakresie wzrostu frekwencji na zajęciach, utrzymywaniu porządku w swoim najbliższym otoczeniu, korzystaniu z komunikacji miejskiej i pracowitości. Dostrzeżono też postępy w higienie osobistej, dokładnie w dbałości o czystość ciała, czystość odzieży i schludny wygląd. Z pewnością na odnotowane zmiany wpływ miał regularny udział z zajęciach i możliwość swobodnego udziału w życiu społecznym jak również możliwość realizowania różnych treningów poza placówką co w poprzednich latach sprawozdawczych było jeszcze ograniczone z powodu pandemii COVID-19.

Zaradność osobista i samodzielność	Liczba osób, które poczyniły postępy
Ogólny stan zdrowia	12
Higiena osobista	2
Czynności życia codziennego i ogólna zaradność	1
Dojrzałość i umiejętności zawodowe	4
Sfera intelektualna	1

Trzecią kategorię dotyczącą umiejętności składających się na *rehabilitację społeczną*, podzielono na dwie sfery: społeczną i emocjonalno-motywacyjną.

W sferze społecznej uwzględniono między innymi umiejętność tworzenia więzi i przyjaźni (postęp u 4 osób), umiejętność dzielenia się i niesienia pomocy (postęp u 4 osób), umiejętność odpowiedniego zachowania się w miejscach publicznych (postęp u 2 osób), harmonijne współżycie w grupie (postęp u 2 osób), umiejętność komunikowania się (postęp u 1 osoby), umiejętność dysponowania pieniędzmi i planowania wydatków (postęp u 1 osoby), a także umiejętność podporządkowania się przełożonym (postęp u 1 osoby). Ogólnie w tej sferze zanotowano postęp u 11 osób. U 3 uczestników zaobserwowano progres w zakresie sfery emocjonalno-motywacyjnej; dotyczy on zaangażowania w kontaktach społecznych.

Rehabilitacja społeczna	Liczba osób, które poczyniły postępy
Sfera społeczna	11
Sfera emocjonalno-motywacyjna	3

Postępy poczynione przez poszczególnych uczestników są efektem codziennej, systematycznej pracy. Analizując je należy pamiętać o różnicach indywidualnych pomiędzy podopiecznymi, odnosząc ocenę do ich osobistych predyspozycji i możliwości, zarówno w sferze intelektualnej, jak i fizycznej oraz emocjonalno-społecznej.

**Informacja o decyzjach podjętych przez Radę Programową
w stosunku do uczestników warsztatu, wobec których Rada Programowa
dokonała oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji**

- w roku sprawozdawczym Rada Programowa WTZ dokonała kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji dla 23. osób, które były uczestnikami warsztatu przez cały okres 3 lat oraz dla jednej osoby pierwszej kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji nie wcześniej niż przed upływem 3 miesięcy i nie później niż po upływie 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia terapii w warsztacie. Zgodnie z Ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu

osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 426, art. 10a, pkt.5 i 6 z późniejszymi zmianami), decyzją Rady Programowej 24. osobom przedłużono uczestnictwo w warsztacie ze względu na pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji, umożliwiających podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na rynku pracy.

- w systemie rocznym (grudzień) Rada programowa dokonała oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji 45 uczestników warsztatu.
- poza tym Rada Programowa w ramach rocznej oceny indywidualnych programów rehabilitacji zanalizowała sposób i zasadność prowadzenia treningu ekonomicznego dla poszczególnych uczestników WTZ. Ustalono, że w roku 2024 treningowi podlegać będzie 41. uczestników terapii, a kwotą bazową wypłaty środków finansowych w ramach prowadzonego treningu będzie kwota 50,00 zł.

Charakterystyka zajęć w Salach Ogólnego Usprawniania – rehabilitacja lecznicza

Zajęcia usprawniające w Sali Ogólnego Usprawniania odbywają się 5 dni w tygodniu, z czego 3 dni w obiekcie na ul. Kościuszki, a 2 w obiekcie na ul. Harcerskiej. Zajęcia odbywały się według ustalonego planu tygodniowego. Każdy uczestnik ma ćwiczenia 1-2 x w tygodniu w grupach 3-4 osobowych bez podziału na płeć czy dysfunkcje narządu ruchu. Natomiast w dalszym ciągu rodzaj ćwiczeń, ich częstotliwość uzależnione są od wskazań lekarskich, możliwości psychomotorycznych, uwzględniały wiek i zainteresowania. Cele i zadania usprawniania ruchowego ujęte zostały w indywidualnych programach terapii, a realizowane były przy pomocy różnych form, środków i pomocy terapeutycznych.

Zajęcia ruchowe odbywały się w sali lub przy sprzyjających warunkach atmosferycznych w terenie (boisko, park). Wykorzystywano dostępne przybory i przyrządy m.in.: piłki, szarfy, laski gimnastyczne, woreczki, hoola-hop, ringo, skakanki, rowery stacjonarne, atlas, orbitrek, bieżnia, stepper, materace, sprzęt do ćwiczeń oporowych: hantle, mankiety, taśmy a także system ciężarkowo-bloczkowy.

W rehabilitacji osób niepełnosprawnością intelektualną główną rolę odgrywa indywidualizowanie, stopniowanie trudności oraz urozmaicanie poprzez wprowadzanie

różnych form ruchu. Zatem obok systematycznych ćwiczeń prowadzone są również zajęcia rekreacyjne, zabawy i gry ruchowe.

Głównym celem w rehabilitacji ruchowej jest korygowanie nieprawidłowości rozwojowych, rozwijanie zdolności psychoruchowych i psychomotorycznych, rozwijanie funkcji poznawczych i zainteresowań uczestników, a także trening umiejętności samoobsługi i lokomocji. Stosowane były:

- ćwiczenia oddechowe
- ćwiczenia koordynacji nerwowo-mięśniowej
- ćwiczenia równoważne
- ćwiczenia rozluźniające (obniżanie patologicznego napięcia mięśniowego)
- ćwiczenia rozciągające (stretching, autoredresja)
- ćwiczenia aerobowe, rytmizujące przy muzyce
- ćwiczenia przeciwdziałające powstawaniu i korygujące wady postawy ciała (elongacyjne, antygravitacyjne)
- ćwiczenia manualne (kostka, tablica)
- ćwiczenia bierne, czynno-bierne, czynne wolne, czynne z przyborami, czynne na przyrządach, czynne z oporem, czynne w odciążeniu
- ćwiczenia samowspomagane

W terapii uczestników WTZ ważne miejsce odgrywa też prowadzenie treningów higienicznych i samoobsługi. Podopieczni do zajęć przebiegają się w odpowiedni strój sportowy, po zajęciach korzystają z łazienki. Jednym z elementów postępowania rehabilitacyjnego jest przeciwdziałanie nadwadze poprzez intensywne ćwiczenia, kontrolę masy ciała, pogadanki na temat niekorzystnych skutków otyłości. Maksymalne uaktywnienie podopiecznych jest realizowane także poprzez zajęcia rekreacyjne i sportowe. W ramach integracji braliśmy udział w piknikach, wycieczkach, dyskotekach.

Działalność gabinetu psychologicznego w warsztacie

Działania podejmowane w ramach działalności gabinetu psychologicznego w 2024 roku adresowane były do uczestników WTZ, ich rodziców i opiekunów oraz instruktorów terapii zajęciowej.

Dla wszystkich uczestników WTZ prowadzono konsultacje indywidualne, zgodnie ze zgłaszanymi przez nich lub zauważanymi przez specjalistów oraz instruktorów terapii zajęciowej problemami. Dotyczyły one głównie relacji międzyludzkich, spraw osobistych związanych z sytuacją rodzinną, z trudnymi sytuacjami życiowymi (choroba, problemy rodzinne, problemy w związkach, próby usamodzielniania się). Psycholog prowadził mediacje w sytuacjach konfliktowych, interweniował w sytuacjach kryzysowych.

W ramach działalności diagnostycznej psycholog prowadził badania możliwości intelektualnych uczestników dla celów orzecznich, głównie na potrzeby Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz dla celów medycznych.

Ocenie aktualnego funkcjonowania uczestników zarówno w aspekcie poznawczym, jak i społeczno-emocjonalnym służyły zajęcia obserwacyjno-diagnostyczne prowadzone podczas terapii zajęciowej w ramach poszczególnych pracowni oraz wyjścia poza teren Warsztatu realizowane w trakcie treningu społecznego i ekonomicznego.

Wsparciem psychologicznym objęto też, zgodnie ze zgłaszanymi oraz zauważanymi potrzebami, rodziców oraz opiekunów osób z niepełnosprawnością. Tematyka prowadzonych rozmów dotyczyła przede wszystkim obaw opiekunów o przyszłość ich dorosłych dzieci, problemów rodzinnych, troski o zdrowie psychiczne i somatyczne. Rozmowy prowadzone były zarówno w kontakcie osobistym, jak i telefoniczne, często odbywały się też w obecności podopiecznych i miały charakter mediacji.

Działania kierowane do instruktorów terapii zajęciowej obejmowały bieżące doradztwo w sytuacjach problemowych, konsultacje dotyczące planowania i realizacji pracy terapeutycznej, oceny funkcjonowania uczestników, prowadzonej dokumentacji, a także wsparcia osobistego. Dla wszystkich pracowników placówki w kwietniu przeprowadzono szkolenie z wypalenia zawodowego.

Psycholog brał udział w posiedzeniach Rady Programowej, uczestniczył w bieżących wydarzeniach w Warsztacie (wyjazdy, wyjścia do placówek kulturalnych, imprezy okolicznościowe), współpracował z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczestników (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR, asystent osoby z niepełnosprawnością).

Cele i zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i integracji, realizowane w 2024 roku

Celem rehabilitacji społecznej jest włączenie osób z niepełnosprawnościami we wszystkie przejawy życia społecznego, by mogły być i czuć się użytecznym i w pełni wartościowym członkiem społeczności oraz korzystać ze wszystkich dóbr przez nią wytwarzanych, jak również przyczyniać się do ich pomnażania. Jest to proces, który ma na celu możliwie jak największe usamodzielnienie, wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych. Do tego, aby proces rehabilitacji społecznej mógł przebiegać i zakończyć się pomyślnie, niezbędna jest wola i przygotowanie, zarówno osoby z niepełnosprawnością, jak i społeczeństwa, które musi chcieć przyjąć tę osobę w swoje kręgi na równych prawach. Dlatego Warsztat Terapii Zajęciowej w Środzie Wielkopolskiej stara się włączać osoby z niepełnosprawnościami w życie społeczne i kulturalne gminy i powiatu.

W roku sprawozdawczym, w ramach rehabilitacji społecznej oraz działań integracyjnych, przygotowujących społeczność lokalną na przyjęcie osób z niepełnosprawnościami uczestnicy WTZ w Środzie Wielkopolskiej wzięli udział w następujących przedsięwzięciach:

- finisażu wystawy „Od 25 lat czuwają nad nami dobre anioły”, który był zakończeniem obchodów 25-lecia działalności WTZ w Środzie Wielkopolskiej,
- XXIII Koncercie Karnawałowym Średzkiej Orkiestry Dętej w Hali Widowiskowej Zespołu Szkół Rolniczych w Środzie Wielkopolskiej,
- zabawie karnawałowej zorganizowanej przez WTZ w Centrum Aktywności Społecznej w Środzie Wielkopolskiej,
- wyjeździe do Poznania do Lumina Parku,
- śniadaniu wielkanocnym z udziałem zaproszonych gości,
- spotkaniu z przedstawicielami Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami,
- majówce zorganizowanej przez WTZ w swojej siedzibie,
- wyjściu na Ogólnopolski Turniej Tańca Nowoczesnego w Środzie Wielkopolskiej,
- obchodach Jubileuszu 70-lecia działalności Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Środzie Wielkopolskiej,

- pokazie przygotowania Sushi w restauracji w Gnieźnie,
- spektaklu teatralnym „Twój wybór” wystawionym przez uczniów Zespołu Szkół Rolniczych w Środzie Wielkopolskiej,
- wycieczce do Gościńca „Marzymięta” i spotkaniu z Alpakami,
- spektaklu „Co za cyrk” wystawianym na Starym Rynku w Środzie Wielkopolskiej,
- wycieczce do Poznania na „SMAKI REGIONÓW”,
- turnieju strzeleckim w strzelnicy Kurkowego Bractwa Strzeleckiego w Środzie Wielkopolskiej,
- wycieczce do Torunia,
- wycieczce do Poznania do kocięj kawiarni „Kocimiętka”,
- uroczystościach okazjonalnych z okazji Dnia Kobiet i Dnia Chłopca,
- grzybobraniu,
- spotkaniu opłatkowym w restauracji „Wielkopolanka” z udziałem zaproszonych gości,
- spotkaniu z pszczelarzem z Tradycyjnej Pasieki Nadwarciańskiej,
- wyjściu do kina na film pt.: „Sami swoi-początek”,
- wyjściu do Galerii Miejskiej na wystawę „Uroda i Mieszkańcy Średzkich Kamienic”,
- wycieczce nad Jezioro Raczyńskie do Zaniemyśla,
- zwiedzaniu nowego gmachu Biblioteki Publicznej w Środzie Wielkopolskiej,
- wyjściu do kina Baszta na film pt. „Listy do M6-pożegnania i powroty”,
- udziale w warsztatach grupowych z okazji Dnia Terapii Zajęciowej,
- udziale w Zabawie Andrzejkowej w Centrum Aktywności Społecznej w Środzie Wlkp.,
- udziale w spotkaniu z przedstawicielkami średzkiej policji i prelekcji profilaktycznej,
- udziale w Targach Pracy na Starym Rynku w Środzie Wielkopolskiej,
- wyjściu na przedstawienia teatralne w ramach „Teatralnej majówki” w Ośrodku Kultury w Środzie Wielkopolskiej,
- wyjściu z okazji Dnia Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelektualną,
- wyjściu do pizzerii,
- udział w żakinadzie,
- obchodach Dnia dyni w wtz,
- udział w warsztatach w Galerii Miejskiej,
- wyjeździe integracyjnym do Szkoły Podstawowej w Starkówcu Piątkowskim,

Trening ekonomiczny i instrumenty motywacyjne

- w WTZ uczestnicy odbywają trening ekonomiczny w formie gotówkowej,
- uczestnicy otrzymują w ramach treningu ekonomicznego środki finansowe wypłacane zgodnie z obowiązującym w placówce *Regulaminem Organizacyjnym*,
- wysokość środków finansowych na trening ekonomiczny otrzymywanych przez uczestnika ustala się w zależności od:
 - a) systematyczności i zaangażowania w realizację indywidualnego programu rehabilitacji,
 - b) przestrzegania obowiązującego porządku w Warsztacie,
 - c) prawidłowego stosunku do pracowników i uczestników Warsztatu,
 - d) zdyscyplinowania,
 - e) frekwencji,
- podstawą do wyliczenia kwoty środków finansowych wypłaconych każdemu uczestnikowi w ramach treningu ekonomicznego w danym miesiącu są:
 - a) prowadzone w pracowniach listy obecności uczestników, w których instruktorzy terapii zajęciowej na bieżąco odnotowują obecności i nieobecności uczestników (obliczają procentową wartość frekwencji); nieobecność spowodowana brakiem dowozu nie będzie brana pod uwagę przy przyznawaniu środków finansowych na trening ekonomiczny;
 - b) lista umotywowania przyznania środków finansowych na trening ekonomiczny,
- dla każdego uczestnika prowadzona jest indywidualna ewidencja rozliczeń finansowych w treningu ekonomicznym. Podstawą rozliczenia wydatkowanych środków jest faktura lub paragon,
- główne przeznaczenie środków finansowych z treningu ekonomicznego przez uczestników warsztatu to realizacja ich potrzeb terapeutycznych i socjalnych,

Stosowane przez WTZ metody nagradzania uczestników za zaangażowanie, aktywność i osiągnięcia w realizacji *indywidualnego programu rehabilitacji*:

- pochwały,
- wyróżnienia,

- dyplomy,
- nagrody rzeczowe (w konkursach),
- wyjazdy i wyjścia dla wyróżnionych uczestników na imprezy kulturalne i integracyjne.

Ocena kontaktów uczestników z pracownikami Warsztatu

Kontakty oparte są na wzajemnym szacunku, zrozumieniu i akceptacji. Przebiegają one w życzliwej, koleżeńskiej i przyjacielskiej atmosferze, co stwarza uczestnikom poczucie bezpieczeństwa. Ułatwia to również aktywną współpracę w procesie terapii oraz zwiększa zainteresowanie uczestników efektami rehabilitacji i ich zaangażowanie w działalność WTZ. Kontakty odnotowywane są na bieżąco przez instruktorów terapii zajęciowej w dzienniku zajęć na karcie obserwacji z uwzględnieniem kontaktów z rodzicami. Ich ocena dokonywana jest w formie pisemnej podczas oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji każdego uczestnika na koniec roku kalendarzowego.

Prowadzona w warsztacie dokumentacja merytoryczna

- Regulamin Organizacyjny Warsztatu,
- Plany pracy w poszczególnych pracowniach,
- Plan Działalności Warsztatu,
- Dziennik Pracy poszczególnych pracowni w warsztacie,
- Dokumentacja, stanowiąca podstawę do zakwalifikowania osoby niepełnosprawnej do uczestnictwa w warsztacie,
- Karty informacyjne uczestników warsztatu,
- Indywidualne programy rehabilitacji uczestników,
- Opinie psychologiczne,
- Sprawozdania roczne z realizacji zadań w poszczególnych pracowniach,
- Punktowe oceny postępów w rehabilitacji zawodowej i ogólnej,
- Okresowe i kompleksowe oceny realizacji indywidualnych programów rehabilitacji
- Protokoły Rady Programowej Warsztatu,

- Protokoły spotkań członków Rady programowej z rodzicami/opiekunami prawnymi uczestników.
- Notatki służbowe
- Opinie psychologiczne
- Sprawozdania roczne z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych

Działalność Rady Programowej WTZ

- Rada Programowa WTZ została powołana Zarządzeniem nr 1/99 Kierownika WTZ w Środzie Wielkopolskiej z dnia 04.01.1999 r.
- **Radę tworzą następujący pracownicy warsztatu:**
 - kierownik,
 - instruktorzy terapii zajęciowej,
 - rehabilitant,
 - psycholog.

Przewodniczącym Rady Programowej jest kierownik warsztatu.

- **Zadania Rady Programowej:**
 - kwalifikowanie nowych uczestników do warsztatu,
 - przygotowywanie rocznych indywidualnych programów rehabilitacji dla uczestników warsztatu.
 - co najmniej raz w roku dokonywanie okresowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji,
 - co trzy lata dokonywanie kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji,
 - ustalanie składów osobowych poszczególnych grup terapeutycznych,
 - określanie wysokości i zasad przyznawania i dysponowania środkami finansowymi związanymi z treningiem ekonomicznym,
 - nagradzanie i karanie uczestników,
 - podejmowanie decyzji o skreśleniu uczestników z listy warsztatu.

- **Praca Rady programowej w roku sprawozdawczym**

Posiedzenia Rady Programowej WTZ w okresie sprawozdawczym odbywały się systematycznie i są udokumentowane w formie protokołów. W roku 2024 Rada Programowa odbyła 13 posiedzeń.

Miesiąc styczeń był czasem wytężonej pracy Rady Programowej. W tym okresie Rada przeanalizowała zasadność treningu ekonomicznego w formie gotówkowej wobec grupy 41 osób objętych treningiem i określiła wysokość środków finansowych przyznawanych w ramach treningu. Decyzją Rady przyznano gotówkowy trening ekonomiczny w wysokości 50 zł miesięcznie dla 41 uczestników wtz w Środzie Wlkp. W styczniu członkowie Rady Programowej opracowali i zatwierdzili Indywidualne Programy Rehabilitacji na rok 2024 dla 47 uczestników. W miesiącu sierpniu członkowie Rady Programowej spotkali się z rodzicami i opiekunami uczestników WTZ. W czerwcu i lipcu, członkowie Rady Programowej pracowali nad okresową oceną postępów w pierwszym półroczu 2024 r. W miesiącu grudniu Rada dokonała oceny postępów uczestników za okres lipiec-grudzień 2024 oraz dokonała oceny realizacji indywidualnych programów rehabilitacji dla 45 uczestników jak również przeanalizowała zasadność treningu ekonomicznego w formie gotówkowej wobec grupy 41 osób objętych treningiem i określiła wysokość środków finansowych przyznawanych w ramach treningu na 2025 rok. Decyzją Rady przyznano gotówkowy trening ekonomiczny w wysokości 50 zł miesięcznie dla 41 uczestników wtz w Środzie Wielkopolskiej

W okresie sprawozdawczym Rada podjęła decyzję o:

- ustaleniu wysokości treningu ekonomicznego i liczbie osób mających brać w nim udział
- skreśleniu z listy uczestników 4 osób
- przyjęciu do udziału w zajęciach wtz 4 osób

Ponadto, dokonana kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji u 24 uczestników.

Na każdym spotkaniu Rady, jej członkowie omawiali plany pracy oraz sprawy bieżące, dotyczące podstawowej działalności terapeutycznej placówki i problemów dotyczących uczestników, prowadzonej wobec nich rehabilitacji.

Współpraca z rodzinami lub opiekunami uczestników

- **Formy kontaktów i współpraca z rodzinami uczestników:**

- Indywidualne rozmowy.
- Rozmowy telefoniczne i korespondencja.
- Wizyty w domu rodzinnym uczestników.
- Spotkania z Radą Programową Warsztatu.
- Uczestnictwo w imprezach okolicznościowych organizowanych przez Warsztat.
- Pomoc w rozwiązywaniu codziennych problemów życiowych.
- Spotkania rodziców z psychologiem i kierownikiem.

- **Rodzaje pomocy świadczonej rodzinom uczestników:**

- pomoc w rozwiązywaniu spraw dotyczących zdrowia uczestników warsztatu i zmniejszających skutki ich niepełnosprawności,
- pomoc przy rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny,
- udzielanie informacji o możliwościach otrzymania pomocy finansowej ze środków PFRON w ramach programów celowych i zadań zleconych samorządom terytorialnym oraz pomoc w przygotowaniu stosowych wniosków (np.: w likwidacji barier w komunikowaniu się, architektonicznych, turnusów rehabilitacyjnych, itp.).
- udzielanie informacji o przysługujących prawach.

- **Uczestnictwo rodziców i opiekunów uczestników w życiu Warsztatu:**

- współpraca w pracach Rady Programowej,
- współorganizowanie i uczestnictwo w imprezach okolicznościowych, wycieczkach organizowanych przez WTZ

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Warsztat Terapii Zajęciowej w Środzie Wielkopolskiej współpracuje z:

- organizacjami pozarządowymi działającymi w imieniu i na rzecz osób z niepełnosprawnościami w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej,

- instytucjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- publiczną administracją samorządową i państwową,
- pracodawcami,
- sponsorami,
- innymi warsztatami terapii zajęciowej,
- lokalnymi mediami - promocja działań warsztatu w dziedzinie likwidacji barier psychologicznych i społecznych w stosunku do osób z niepełnosprawnościami.

Załączniki:

1. Kopia sprawozdania finansowego z dofinansowania w 2024 r. działalności WTZ ze środków PFRON złożonego 10.01.2025 r. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej
2. Kopia sprawozdania z wykorzystania środków na działalność ze Starostwa Powiatowego złożonego w Starostwie Powiatowym w Środzie Wielkopolskiej w dniu 17.12.2024 r.

Sporządził:

Kierownik WTZ

Marcin Pikusa

Środa Wielkopolska, dnia 28 lutego 2025 r.